

узгодженої суми. На думку О. М. Тимченко, кількість податків навряд чи впливає на рішення платника ухилитися від виконання податкових обов'язків [4, с.112]. Поняття надмірної кількості є досить умовним, бо ніхто з науковців не навів переконливих аргументів щодо того, що в Україні кількість податків, які сплачуються, є надмірною.

Можливість виникнення податкового боргу може підсилюватися й податковою політикою, що проводиться в державі, особливо, коли це стосується введення нових податків, збільшення податкових ставок, розширення бази оподаткування за рахунок включення до неї нових елементів, скасування пільг. Зазначені заходи призводять до зростання податкового навантаження, відтак, до зменшення економічних вигод. Щоб зберегти їх на попередньому рівні, платники шукатимуть шляхів мінімізації платежів до бюджету, не виключено, що й за рахунок порушення законодавства. Проблема загостриться, якщо посилення податкового навантаження не супроводжуватиметься відповідним збільшенням кількості або покращенням якості, що передбачені державою.

Окремо, як причину податкового боргу, вчені виділяють відсутність відповідальності місцевих органів влади за надходження податкових платежів до державного бюджету з підвідомчих їм територій [5, с.372].

Окрім того, причиною виникнення податкового боргу вважаємо відсутність відповідальності, та незацікавленість місцевих органів влади у забезпеченні повноти надходжень податків, які закріплені за державним бюджетом.

Виходячи з викладеного вище можна зробити висновок, що причини податкового боргу генеруються як платником так і державою. При цьому причини з боку платника не завжди є достатньою умовою виникнення податкового боргу. Держава встановлює правила гри та не в змозі контролювати їх дотримання з боку платників. Ці обставини слід враховувати при здійсненні податкового ризик-менеджменту, мета якого усунути причини або мінімізувати можливості платника несвоєчасної та неповної сплати податків.

Література:

1. Угрин В.В. Економічна природа та причини виникнення податкового боргу В. В. Угрин // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". – 2013. – Випуск 24. – С. 118–122.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI, зі змінами та доповненнями від 01.04.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Грушко В.І. Податковий борг: причини виникнення та шляхи скорочення / В.І. Грушко, К.В. Павлюк // Вісник Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка. Економіка. — 2004. — № 69. — С. 48-49.
4. Тимченко О. М. Податковий борг: критерії оцінки та інтерпретація результатів / О. М. Тимченко, М. П. Бадида // Фінанси України. – 2007. - № 10. – С. 111 – 120
5. Онишко О.В. Гармонізація податкових відносин як умова запобігання і нарощуванню податкового боргу / О. В. Онишко // Закарпатські правові читання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів (Ужгород, 28-30 квітня 2009) / Закарпатський державний університет. – Ужгород, 2009. – С. 372-373

Олександр Тибінь

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Ткачик Ф.П.

ДІЯЛЬНІСТЬ МИТНИХ ІНСТИТУЦІЙ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Європейська інтеграція і членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України, це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності національного товаровиробника, вихід на світові. Як невід'ємна

частина Європи, Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку.

Сучасні соціальні, економічні, політичні зміни, які відбуваються в Україні, відображаються в діяльності органів державної влади, в тому числі й митних, впливають на їх реформування та модернізацію. Вступ України до СОТ сприяв позитивним передумовам для соціально-економічного розвитку держави, покликаний забезпечити лібералізацію міжнародної торгівлі, поступове скасування митних і торгівельних обмежень та послідовне проведення справедливої торгівельної політики. У цьому аспекті важливим та актуальним є дослідження завдань та принципів діяльності митних інституцій у сучасних умовах та їх відповідність міжнародним стандартам, внесення пропозицій щодо удосконалення законодавства, яке регулює діяльність митних органів в Україні.

Варто зазначити, що для митних органів є характерними наступні риси: єдність мети діяльності, здійснення єдиної митної політики, єдність завдань, ефективне використання всіх інструментів митного оформлення та контролю для забезпечення зовнішньоекономічної діяльності та обміну, захисту національного ринку, єдність функцій, участь у розробці та реалізації митної політики, забезпечення дотримання законності в межах наділеної їй компетенції щодо захисту економічних інтересів України, стягнення митних платежів, боротьба з контрабандою [1].

Саме митні органи України стосовно суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності стають тим ланцюжком контролюючих органів, що не тільки стежать за дотриманням правил переміщення товарів і вантажів через митний кордон України, а й надають різну допомогу вітчизняним товаровиробникам в їхніх спробах вийти на світовий ринок. Система митних органів України не залишається сталою, а знаходиться в постійній динаміці, оскільки для забезпечення максимально ефективної діяльності системи їй потрібно постійно вдосконалювати законодавчу базу до рівня Європейського Союзу [4, с.128].

Для інтенсивнішої інтеграції в міжнародне співтовариство Україна повинна враховувати світові тенденції, які спостерігаються у сферах міжнародної торгівлі й митної справи: а) зростають обсяги міжнародної торгівлі та поступово ліквідуються торгівельні бар'єри; б) підвищується увага до імпорту з метою захисту здоров'я і безпеки населення, охорони навколишнього природного середовища; в) митна служба відіграє особливу роль у процесі боротьби з різноманітними правопорушеннями; г) активно запроваджується принцип вибірковості митного контролю; д) покращується інформаційне забезпечення в сфері митної діяльності на базі високопродуктивних інформаційних систем і єдиних стандартів обміну даних тощо [5]. Наявність таких тенденцій вимагає від урядів більшості країн світу належним чином фінансувати митні органи, забезпечувати належну підготовку службовців цих органів, зокрема, в сфері застосування міжнародного законодавства, а також постійно удосконалювати процедури здійснення митного контролю.

Необхідно наголосити на тому, що найскладнішою справою в контексті зазначеного є усунення наступного спектру перешкод, а саме: організаційно-структурні, які зумовлені недосконалою структурою, організаційною діяльністю митних інституцій, а також перешкоди, які лежать у площині людського фактора та виникають через нездатність посадових осіб митних інституцій сприймати нові ідеї, основа яких закладена у конституційному визначенні головного обов'язку держави – утвердження та забезпечення прав і свобод громадян [3, с.212]. Навіть у випадку наближення національного законодавчого забезпечення до високих параметрів досконалості та налагодження ефективних процедур апеляції, мінімізуються очікування, розраховані на реальне забезпечення прав і свобод громадян у митних відносинах, адже такі перешкоди існують перш за все у площині правозастосовної діяльності митних органів.

Література:

1. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

2. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Менеджмент європейської економічної інтеграції: підручник / С.М. Писаренко, Н.В. Горін, Л.А. Українець та ін.; за ред. С.С. Писаренко. – К.: Знання, 2012. – 373 с.
4. Гребельник О.П. Митна справа – підруч. 4-те вид. оновл. та доповн. / О.П. Гребельник. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 472 с.
5. Державна Фіскальна Служба України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/>

Юлія Ткачук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Луцик А.І.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ СПОЖИВАННЯ В УКРАЇНІ

Податки на споживання відіграють важливу роль в податковій системі України, оскільки становлять значну частку дохідної частини державного бюджету і виступають одним з засобів перерозподілу національного доходу. Незважаючи на їх фіскальну ефективність, існує ряд проблем, пов'язаних з функціонуванням податків на споживання в Україні, вирішення яких є необхідним для ефективного функціонування податкової системи України. Постійні зміни у податковому законодавстві, стосовно податків на споживання були обумовлені як об'єктивними причинами (економічна криза), так і суб'єктивними (лобіювання інтересів окремих політичних сил).

Багато відомих українських науковців присвятили свої праці питанням, що пов'язані з оподаткуванням споживання та проблемам пов'язаним з ним. Дану проблему вивчали такі вчені-економісти, як Василик Ю.М., Яковлева А.М., Малишкін О., Сидоренко О., Сігайов А.О., Мельник В.М., Мельник М.М., Хлебнікова І.І., Семенко Т., Федосов В.М., Луїна І.О., Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Соколовська А.М.

До основних проблем оподаткування податку на додану вартість можна віднести те, що фіскальна ефективність ПДВ прямо залежить від рівня використання пільгового оподаткування, тобто аналіз використання пільг в Україні надав можливість зробити висновок про неефективність застосованого механізму регулювання споживчого попиту та відсутність адресності в наданні пільг соціального призначення, які формують більше 80 % загального показника бюджетних втрат. Незважаючи на те, що перелік найбільших пільг в Україні є економічно чи соціально обґрунтованим, не втрачає актуальності питання ефективності використання вивільнених коштів, наприклад, щорічне субсидування аграрної галузі за рахунок пільг з ПДВ, стан її матеріально-технічної бази залишається незадовільним, проте скасування більшості пільг може мати вкрай негативні наслідки економічного й соціального характеру [2]. Скасування усіх пільг з ПДВ у сучасних умовах може не лише не принести додаткових надходжень до бюджету, але й значно зашкодити розвитку окремих галузей економіки. Вирішенням даної проблеми, у політиці надання пільг з ПДВ, може виступати дотримання принципу чіткого визначення термінів їхньої дії, з метою попередження ризику перетворення короткочасної економічної підтримки на довготермінову політику перерозподілу доходів держави на користь окремих секторів економіки [3].

Ще однією сучасною проблемою виступає практика розширення диференційованого оподаткування, яка активно використовується у інших країнах. У 2014 році в Україні змінено підхід щодо оподаткування - скасовано режим звільнення від оподаткування операцій з постачання лікарських засобів та виробів медичного призначення. З 1 квітня 2014 року відповідно до підпункту "в" пункту 193.1 статті 193 Податкового кодексу запроваджено режим оподаткування таких товарів за ставкою 7 %. Важливо виділити, що здійсненні певні податкові зміни, щодо диференціації оподаткування ПДВ. Методом вирішення даної